

Cambridge Papers

Rădăcinile:
normă biblică sau
anacronism cultural?

Michael Schluter

RĂDĂCINILE: normă biblică sau anacronism cultural?

Michael Schluter

Articol publicat în seria *Cambridge Papers*

Decembrie 1995

Traducător: Elena Neagoe

Editura Excelsior Art

2013

Originally published in Cambridge Papers series,
by The Jubilee Centre (Cambridge, U.K.) under the title
Roots: biblical norm or cultural anachronism?
December 1995.

@ 1995 by Michael Schluter
All rights reserved.

Published with permission of The Jubilee Centre,
3 Hooper Street, Cambridge, CB1 2NZ, UK
www.jubilee-centre.org/cambridge_papers
Charity Registration Number 288783.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune, sub titlul

Rădăcinile:
normă biblică sau anacronism cultural?
de Michael Schluter,
apărută sub egida Centrului Areopagus din Timișoara
Calea Martirilor nr. 104
www.areopagus.ro

cu sprijinul oferit de
European Christian Political Foundation.

Începând cu anul 2011, activitățile desfășurate de ECPF sunt susținute financiar de către Parlamentul European. Responsabilitatea pentru orice comunicare sau publicație redactată de ECPF, sub orice formă sau prin orice mijloc, revine organizației ECPF. Parlamentul European nu este responsabil pentru modurile în care va fi folosită informația conținută aici.

Coordonatori proiect:
Dr. Alexandru Neagoe, Paulian T. Petric

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în limba română. Prima ediție în limba română.

Traducător: Elena Neagoe
Editor coordonator: Paulian T. Petric

Cu excepția unor situații când se specifică altfel, toate citatele biblice folosite sunt traducerea D. Cornilescu.

Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a Centrului Areopagus din Timișoara. Dacă există vreo discrepanță între versiunea engleză și cea română, versiunea engleză are întâietate.

„Suntem martori ai unui declin istoric în ceea ce privește semnificația locului pentru viața umană” Alvin Toffler, *Future Shock* (Bodley Head, 1970).

Rezumat

La sfârșitul secolului al XX-lea, societatea vestică apreciază mobilitatea individuală la fel de mult ca altele în istorie. În trecut, creștinii nu s-au îndoit că mobilitatea este dezirabilă. Dimpotrivă, Noul Testament pare să susțină o perspectivă care nu ține mult la o anumită localizare geografică și îi îndeamnă pe creștini să-și găsească rădăcinile în Cristos și în părtășia credincioșilor. Vechiul Testament pare să arate însă că a avea „rădăcinile” într-un loc anume este important pentru identitatea personală și stabilitatea socială. Studiul de față urmărește să arate că perspectivele Vechiului și Noului Testament asupra rădăcinilor sunt compatibile. Creștinii trebuie să păstreze tensiunea ce rezultă din recunoașterea importanței rădăcinilor în viața lor personală (respectiv în politicile publice) și recunoașterea, în același timp, a faptului că Domnul Isus le poate cere oricând să-și lase casa și chiar familia și să îl urmeze.

Introducere

Scriind despre procesul intentat doamnei Rosemary West, care a fost acuzată pentru comiterea a zece crime, *The Economist* (7 octombrie 1995) comenta: „Orwell a afirmat că fragmentarea societății este responsabilă pentru o diminuare a criminalității în Marea Britanie. Însă tocmai această fragmentare a făcut posibile crimele în serie. Femeile pe care doamna West este acuzată că le-a omorât au fost majoritatea persoane care hoinăreau dintr-un loc într-altul. Își luau o cazare într-un loc, își luau o slujbă pe termen scurt în alt loc, pierzându-și astfel rădăcinile și legăturile cu familia. De aceea, dispariția lor nu a fost observată multă vreme. Într-o societate mai puțin mobilă, în care copiii stau acasă, cuplurile stau aproape unele

de altele și oamenii dau socoteală unii altora, nu ar fi putut să dispară atâtea femei fără să fie observat acest lucru.”

Nivelurile înalte de mobilitate au fost o trăsătură a societăților vest-europene încă din 1945 și a Statelor Unite cu mult timp înainte. Multe familii își schimbă locuința în mod frecvent, așa că mutarea nu seamănă cu un flux, ci mai degrabă cu un dans de electroni. Deși este posibil ca o astfel de mobilitate să fi contribuit la lărgirea experienței personale, precum și la dispariția diviziunilor dintre clasele sociale și a provincialismului regional, cercetările au arătat că ea a avut un impact negativ asupra solidarității între vecini și asupra coeziunii familiei.¹ Cum ar trebui să reacționeze creștinii față de cultura mobilității? Încurajează Biblia legături puternice cu pământul, prin învățăturile privitoare la Anul de Veselie, sau legături slabe cu proprietatea și cu alte posesiuni pământești, prin exemplul lui Cristos și prin învățătura Sa despre Împărăția lui Dumnezeu? Sunt rădăcinile o normă biblică sau un anacronism cultural?

Învățătura Vechiului Testament despre pământ și rădăcini

De-a lungul istoriei lui Israel, pământul stă ca simbol al legăturii speciale pe care Dumnezeu o are cu poporul Său. Pământul a fost un dar divin, moștenirea lui Israel ca întâi născut al lui Dumnezeu printre națiuni. Stăpânul, de la care pământul se închiria, nu era regele, ca la celelalte națiuni învecinate, ci Însuși Dumnezeu. Dacă pământul, considerat un dar, le dădea oamenilor drepturi, statutul lor de „chiriași” ai acestui pământ le dădea și responsabilități, și anume de a-L iubi pe Dumnezeu și de a-i iubi pe semeni.

Pentru a explora tema „rădăcinilor” în Vechiul Testament este necesară o scurtă descriere a sistemului de posesiune a pământului în Israel. Atunci când Israel a intrat în Canaan, pentru

fiecare clan și familie (cu excepția leviților) s-a alocat o bucată de pământ în cadrul părții de țară ce revenea seminției sale (Iosua 13-19). Această împărțire inițială a fost făcută permanentă prin prevederile Anului de Veselie. La fiecare cincizeci de ani, fiecare familie trebuia să se întoarcă „acasă” și să-și ocupe pământul moștenit, care, dacă era arendat sau pierdut, i se returna în mod gratuit. Perspectiva unui viitor An de Veselie însemna că pământul nu se vindea pentru totdeauna, ci numai până la următorul An de Veselie. De aici decurgeau mai multe consecințe. Vecinii erau în general rude; numele cetăților și ale clanurilor erau adesea interschimbabile (ex. Ghilad, Etam); numele de familie erau asociate cu un lot specific de pământ. Posibilitatea parohialismului era redusă în parte prin pelerinajele la Ierusalim de trei ori pe an pentru sărbători și printr-o puternică integrare religioasă națională.

Astfel, la nivel de familie, deținerea unui lot de pământ a simbolizat apartenența la comunitatea Legământului (cu excepția leviților). Se poate vedea acest lucru în incidentul cu Nabot (1 Împărați 21). Dacă pământul ar fi însemnat doar un bun economic și dacă Anul de Veselie ar fi însemnat doar redistribuirea acestor bunuri, Nabot n-ar fi obiectat atât de puternic la oferta lui Ahab de a-i da în schimb bani sau un alt lot de pământ. Nabot și-a văzut însă „pământul moștenit” drept un simbol al apartenenței sale la poporul lui Dumnezeu, un simbol al rădăcinilor și al identității sale de israelit. Înstrăinarea pământului nu ar fi fost doar o lovitură la adresa relației sale cu Dumnezeu, ci ar fi amenințat viitorul descendenților lui Nabot, care nu ar mai fi beneficiat de siguranța și sprijinul ce decurgeau din calitatea lor de membri ai comunității din Izrael. Poate din această cauză judecata pronunțată împotriva lui Ahab, pentru că i-a luat lui Nabot pământul, este că familia lui îi va fi exterminată (1 Împărați 21:21).

În planul lui Dumnezeu cu privire la societatea israelită, aceste legături de durată cu o locație specifică aveau să influențeze profund relațiile sociale, în măsura în care ele erau respectate. Egalitatea aproximativă a distribuirii pământului, păstrată de Anul de Veselie, avea să inhibe dezvoltarea elitelor rurale și să împiedice privarea de pământ a unor familii pe termen lung, asigurând mai puține diviziuni de clasă socială în cadrul comunității. Fiecare individ și gospodărie aveau să fie integrate și susținute de către o familie extinsă și de către o comunitate specifică, ca urmare a dreptului lor permanent la pământ. Într-adevăr, dacă un individ nu se putea susține cu pământul pe care îl avea, vecinii erau îndemnați să-l ajute, pentru a împiedica mobilitatea (Levitic 25:35-37).

Pământul a jucat un rol important în definirea identității sociale și la nivel național. Când Israel s-a îndepărtat de Dumnezeu, judecata poporului a implicat dezrădăcinarea din pământul lor (Deuteronom 29:28). În același fel, întoarcerea din exil la pământul propriu era consecința reînnoirii dedicării lor față de Iehova (Deuteronom 30:1-5). În gândirea vechi-testamentară, era o legătură atât de puternică între pământ și cei care îl locuiau încât termenul „pământ” încetează să mai desemneze un loc fizic și devine treptat un mod de a vorbi despre societate (ex. Amos 8:8, Zaharia 12:12).

În mod clar, în Israel pământul asigura mai mult decât bazele identității familiale și naționale. Anul de Veselie nu era legat doar de rădăcini, ci și de bogăție și de distribuirea venitului, garantând tuturor membrilor societății resursele necesare subzistenței. Cu toate acestea, incidentul cu Nabot și alte referințe din Vechiul Testament legate de pământ arată clar că rădăcinile și identitatea nu sunt doar un produs colateral al legii Anului de Veselie, ci scopul primordial al acestui an jubiliar.

Învățătura Noului Testament cu privire la pământ și rădăcini

Cristopher Wright a argumentat că există trei niveluri de aplicare a învățăturilor vechi-testamentare în Noul Legământ: „tipologic, escatologic și paradigmatic”.² Folosind acest cadru, putem explora modul în care învățătura din Vechiul Testament despre pământ și rădăcini este aplicată de scriitorii Noului Testament în contextul Noului Legământ.

Prefigurarea lui Cristos (nivelul tipologic)

În Noul Testament, pământul Palestinei nu mai are semnificația teologică din trecut; el nu constituie un aspect al relației lui Dumnezeu cu noul Israel. Rolul pământului este preluat acum de Cristos, care devine sursa siguranței, a identității sociale și culturale pentru poporul lui Dumnezeu.

Isus propovăduiește că evreii nu mai pot pretinde să fie plantați ca o viță de vie în pământ, așa cum afirmau profeții din Vechiul Testament (ex. Isaia 5:1-7). În schimb, ei trebuie să fie altoiți în El, adevărata viță, înrădăcinat la rândul Său în Tatăl (Ioan 15).³ În același fel, apostolul Pavel folosește constant expresia „în Cristos” în legătură cu rădăcinile și identitatea creștinilor pentru aceleași situații pentru care Vechiul Testament ar fi folosit expresia „în țară.”

Pământul prefigurează de asemenea *koinonia* – comuniunea credincioșilor. Cei care dețin o parte din pământ în Vechiul Legământ îi prefigurează pe aceia care sunt parte a comuniunii din Noul Legământ. Cei care părăsesc părtășia, asemenea celor care își părăsesc pământul, arată că nu au o parte reală de moștenire în poporul lui Dumnezeu (1 Ioan 2:19). Atât pământul, cât și comuniunea implică experiențe împărtășite și responsabilități împărtășite, precum grija față de săraci și de cei confrunțați cu diferite nevoi (ex. Leviticul 25:39-43;

Fapte 2:44-45). Există aceeași „indignare profetică” față de cei care pângăresc pământul ca și față de cei ce subminează comuniunea credincioșilor (ex. Ieremia 16:18, Fapte 5:1-11).

Indicator spre viitor (nivelul escatologic)

Așa cum există o împlinire tipologică a pământului în Noul Testament, există și o împlinire escatologică. Pământul lui Israel, locuința poporului lui Dumnezeu, își are împlinirea în Noul Ierusalim (Apocalipsa 21:4). Domnul Isus insistă asupra faptului că urmașii Săi trebuie să fie gata să-și lase rădăcinile, casa și chiar cele mai apropiate relații umane, dacă vor să fie ucenicii Săi – Cristos promițându-le viață veșnică, precum și o casă în cer (Ioan 14:2) dacă ei fac asemenea sacrificii (Marcu 10:29-30).

Epistolele subliniază și ele faptul că urmașii lui Cristos nu ar trebui să se lege de casa și de rădăcinile lor de pe pământ, ci de cer. Apostolul Petru scrie „către aleșii care trăiesc ca străini, împrăștiați prin Pont” și le vorbește despre moștenirea lor care este „nesticăcioasă și neîntinată și care nu se poate vesteji, păstrată în ceruri” (1 Petru 1:1-4). Autorul Epistolei către evrei folosește exemplul lui Avraam, care „prin credință a venit și s-a așezat în țara făgăduinței, ca într-o țară care nu era a lui... căci el aștepta cetatea care are temelii tari, al cărei meșter și ziditor este Dumnezeu” (Evrei 11:8-10).

Exemplu pentru societate (nivelul paradigmatic)

Toată această împlinire a motivului „pământ” în Noul Testament poate părea suficientă pentru creștini, astfel încât ei să nu mai caute aplicarea contemporană a învățăturilor din Vechiul Testament. Într-adevăr, aici pare să se oprească preocuparea multor creștini privitoare la problema pământului. Cu toate acestea, legea Vechiului Testament poate fi interpretată și ca set de principii interdependente ce formează un tipar coerent pentru organizarea

unei societăți. Tiparul social bine definit al poporului Israel a făcut parte din rolul său, care era acela de a fi un exemplu pentru celelalte popoare, pentru a arăta ce înseamnă dragostea și dreptatea transpuse în viața socială, politică și economică (Deuteronom 4:8). Astfel, în Isaia sarcina Robului care este „lumina Neamurilor” (Isaia 42:6) se referă atât la rolul Său de a genera binecuvântarea socială ce ar fi trebuit să se găsească în poporul Israel, cât și la rolul Său în mântuire (Isaia 42:1-7, Luca 4:18-21). Domnul Isus vorbește despre felul în care legea Vechiului Testament se aplică în Noul Legământ și anume că este esențial să se ia în considerare implicațiile acestei legi în relația cu Dumnezeu și cu semenii (Matei 22:34-40).

Legea Vechiului Testament vorbește creștinilor despre organizarea socială într-un mod în care Noul Testament nu o face. Deși această lege este stabilită într-un context al legământului, ea este dată unei societăți care este în mare parte caracterizată de Isus ca având „inima împietrită” (Matei 19:8) – o descriere valabilă pentru orice societate decăzută. Învățătura Noului Testament se adresează creștinilor, iar extrapolarea dinspre biserică înspre societate este periculoasă deoarece o societate seculară nu are nici motivația, nici ajutorul Duhului Sfânt să atingă standardele stabilite pentru creștini.

Fără aplicarea paradigmatică a învățaturii despre legea vechi-testamentară, multe stipulări legate de pământ în Vechiul Testament ar fi lipsite complet de relevanță contemporană. Totuși, Isus îi îndeamnă pe ucenici să nu piardă din vedere nici cele mai mici detalii ale legii (Matei 5:13-19). De exemplu, de ce ar trebui tratat diferit pământul din orașe față de cel de la țară în Anul de Veselie? De ce putea fi pământul arendat, dar nu putea fi vândut? De ce legile privitoare la pământ sunt prezentate atât de clar ca fiind complementare interdicției de a percepe dobândă, respectiv ștergerii datoriilor, ca sistem de asigurare pentru cei săraci?

Principiul etic fundamental pe care îl desprindem din învățătura Vechiului Testament cu privire la pământ este acela că rădăcinile sunt importante pentru relațiile dintre persoane, din cadrul familiilor și din societate. Dumnezeu a făcut ca poporul Israel să nu fie pentru totdeauna nomad, ci să aibă rădăcini într-un pământ și a poruncit ca pământul să se împartă astfel încât fiecare persoană și familie să aibă rădăcini pe termen lung într-un loc specific. Principiul ce poate fi derivat de aici este acela că toate societățile ar trebui să faciliteze și să promoveze asocierea pe termen lung a fiecărei familii și a fiecărei persoane cu un anumit loc sau o anumită localitate. Aceasta înseamnă a asigura condiții favorabile pentru susținerea „comunității” și anume, relații stabile, loiale, pe termen lung.

Scriitorii Noului Testament, deși punctează faptul că pământul lui Israel își găsește împlinirea spirituală în Isus, sunt conștienți de importanța pe care o are conceptul de „loc” în viața oamenilor. Așa cum profetul Ieremia îi îndeamnă pe cei aflați în exil „să urmărească binele cetății”, chiar și atunci când cetatea este locuința dușmanilor lor (babilonienii), tot astfel apostolul Petru îi îndeamnă pe creștinii contemporani cu el să se implice social, oriunde s-ar afla (Ieremia 29:4-7, 1 Petru 2:11-17). Apostolul Pavel trimite majoritatea epistolelor sale creștinilor aflați în diferite cetăți, recunoscând particularitățile fiecărei situații. Chiar și în cartea Apocalipsa, fiecare biserică este evaluată în lumina contextului ei local și spiritual (Apocalipsa 2 -3).

Problema rădăcinilor în zilele noastre

Biserica creștină nu a avut în general influența politică și economică necesară pentru a implementa în societate învățătura biblică despre distribuirea pământului și înrădăcinare. După Reforma din Marea Britanie, când a existat o asemenea oportunitate, poziția Bisericii ca proprietar important de pământ a înăbușit orice

critică radicală împotriva structurilor ce dețin pământ, critici precum cele aduse de membrii grupărilor *Levellers* sau *Fifth Monarchists*. Astfel, mișcarea de mai târziu de îngrădire a dreptului de proprietate asupra pământului, care a dus la mobilitatea populației la scară largă și a generat, în trecut și în prezent, antagonisme de clasă, s-a desfășurat în cea mai mare parte fără a fi atacată de biserică. Metodistii au fost singurii care au tratat în mod serios problema reformei pământului, dar chiar și ei numai în secolul al nouăsprezecelea.⁴

Motivul pentru care atât de puțini oameni din societățile vestice pot să își identifice rădăcinile într-un anumit loc este legat de cultura contemporană a mobilității. Iar aceasta are o istorie lungă. MacFarlane a identificat urme ale individualismului englez încă din perioada de dinaintea anului 1200.⁵ Punând accentul pe libertatea individului, filosofia liberală vestică „a căutat universalul în orice sferă, fără a recunoaște vreo urmă de particularitate sau de unicitate, mai ales în sfera geografico-religioasă”.⁶ Christopher Lasch afirma că pentru unele elite din tradiția intelectuală vestică „progresul înseamnă mobilitate.”⁷

În teoria economică neo-clasică, pământul este considerat un bun care este comercializat ca oricare alt bun, iar mobilitatea este considerată esențială pentru a maximiza productivitatea muncii. Încurajarea înrădăcinării într-un anumit loc ar crea un deficit de forță de personal calificat în zonele de dezvoltare, iar astfel progresul economic ar încetini. Mobilitatea este o trăsătură esențială a economiei capitaliste.

Atât mobilitatea ocupațională, cât și cea rezidențială au devenit acceptate ca aspecte necesare, inevitabile și chiar dezirabile ale culturii contemporane. Mobilitatea contribuie la eliberarea de obligațiile restrictive legate de familie și semenii, libertatea de a face ce vrei fără existența unei

cenzuri sociale. Din această cauză, pentru unii viața la oraș este extrem de atrăgătoare, pentru că nimeni nu știe cine ești, de unde vii și ce faci.

Sistemul de educație universitară și ascensiunea în cariera profesională au contribuit la întipărirea unei culturi a mobilității în rândurile celor mai educați. În Marea Britanie, cererile de admitere la universitate se depun la nivel național. Astfel, absolvenții se întorc rareori în zonele din care provin. Ulterior, schimbarea domiciliului devine parte a ascensiunii profesionale. Astfel, în Statele Unite o cincime din populație își schimbă anual adresa.⁸

În Marea Britanie, în ciuda dificultăților, au existat peste 1,25 milioane de tranzacții imobiliare în 1994.⁹ Pentru cei cu venituri mici sau cei prinși în capcana devalorizării imobiliare, naveta pe distanță lungă este uneori singura modalitate de a avea un loc de muncă, iar aceasta, deși nu cere relocarea familiei, este la fel de dăunătoare pentru relațiile cu membrii familiei și cu alte persoane apropiate.¹⁰

Mobilitatea are legătură și cu bolile fizice sau psihice pe bază de stres. Simptomele includ iritare, tulburări somatice, tensiune, anxietate, depresie, fumat și boli de inimă, iar femeile sunt deseori cele mai afectate. Mobilitatea este și o cauză recurentă a cazurilor de divorț.¹¹ Un studiu realizat asupra unor medici a arătat efectele mobilității asupra familiilor acestora:

„Aceste soții au constatat că mobilitatea a dus la izolare pentru că a dus la retezarea legăturilor cu rudele, prietenii și vecinii, așezându-le, în schimb, în situații noi și nefamiliare. Atunci când mutările au fost frecvente, au existat sentimente de lipsă de apartenență pe durată lungă... iar construirea de noi relații a fost de obicei un proces de durată.”¹²

Mobilitatea mai creează și dificultăți de relaționare pentru copii, atunci când schimbă

școala și cartierul în care au locuit. Pe cei în vârstă, mobilitatea copiilor lor adulți îi conduce deseori la izolare și singurătate. Devine imposibil pentru copiii adulți să-și îndeplinească obligațiile față de părinții lor în vârstă datorită faptului că locuiesc prea departe.

Impactul per ansamblu al unui grad ridicat de mobilitate se traduce printr-o superficialitate mai mare în relațiile personale. Durkheim a deplâns cultul individului și a inventat termenul „anomie” pentru a descrie condiția indivizilor care nu se mai relaționează satisfăcător unii la alții. În expresia „sindromul mobilității”, Imundo extinde principiului lui Durkheim pentru a explica un mod de comportament orientat înspre a produce doar relații de scurtă durată. Toffler descrie „omul modular” ca fiind cineva care stabilește o rețea fragmentară de relații limitate, funcționale, în cadrul căroră el se racordează la modulul personalității altcuiva, fără să interacționeze în mod real cu persoana respectivă; „realizarea faptului că nici o mutare nu este finală... împiedică dezvoltarea de relații care să fie mai mult decât modulare”.¹³ Astfel, mobilitatea subminează relațiile complexe și de durată care sunt necesare pentru realizarea integrării sociale și a dezvoltării personale.

Implicații pentru deciziile personale legate de stilul de viață și pentru biserica locală

În contextul unui grad de mobilitate ridicat și al unei culturi care nu pune accentul pe importanța locului, cum pot reafirma creștinii accentul pus de Scriptură pe rădăcini? La nivel personal, este clar că normativitatea rădăcinilor nu este neapărat contradictorie cu tot ce înseamnă mobilitate. Unele persoane pot alege să-și lărgească experiența și să urmărească dezvoltarea carierei înainte de a prinde rădăcini într-un anumit loc. Deseori trebuie luate decizii grele între a face din înrădăcinarea într-un anumit loc o prioritate pentru beneficiul familiei

și al bisericii locale și avansarea în carieră pentru cel care întreține familia. Nu există reguli în aceste cazuri. Fiecare persoană și fiecare familie trebuie să cântărească bine între prioritățile relaționale și folosirea abilităților personale pentru slava lui Dumnezeu. Totuși, creștinii trebuie să recunoască faptul că dacă aleg mobilitatea pentru a urmări anumite oportunități legate de carieră, vor exista costuri relaționale pe termen lung, atât pentru ei, cât și pentru alții din familia lor, din biserică și din vecinătate.

Principiile pe baza cărora se iau decizii legate de stilul de viață pot include următoarele: În primul rând, cei cărora li se cere să se mute din cauza locului de muncă trebuie să cântărească bine implicațiile relaționale pe termen lung. În al doilea rând, creștinii ar fi bine să stea cât mai mult posibil într-un singur oraș și dacă e posibil în aceeași casă, pentru a putea dezvolta relații în localitatea respectivă. În al treilea rând, familiile trebuie să-și dezvolte o strategie a „rădăcinilor” pe termen lung. Cuplurile pot fi încurajate, atunci când se căsătoresc, să planifice unde vor să prindă rădăcini (poate chiar unde plănuiesc să se pensioneze) pentru a-și putea organiza deciziile pe termen lung legate de carieră în conformitate cu planul lor.

Cu toate acestea, creștinii trebuie să fie gata pentru chemarea lui Dumnezeu de a trece peste dorința de a avea rădăcini aici pe pământ: creștinii trebuie să fie gata să meargă oriunde, oricând. O astfel de mobilitate este esențială, de exemplu, pentru evanghelizarea milioane de asiatici la care Evanghelia nu a ajuns, sau, mai aproape de casă, pentru a-i întări pe credincioși să fie martori în orașele lor. Această ambivalență legată de rădăcini este parte a paradoxului căruia creștinii trebuie să-i facă față, trăind cu un picior în „veacul prezent” și cu celălalt în „veacul viitor”.

Pentru acei creștini care au fost forțați să-și părăsească rădăcinile din cauze politice sau datorită

altor circumstanțe tragice, perspectiva biblică poate fi o sursă de încurajare. În ultimă instanță, rădăcinile care conferă sens, apartenență și identitate se găsesc în Cristos și, așa cum au înțeles israeliții exilați în Babilon, Dumnezeu poate să ajute la construirea de noi relații în cadrul comunității locale pentru a conferi un plan și un scop (Ieremia 29:4-14).

Creștinilor le este greu să implementeze viziunea Noului Testament pentru biserica locală atunci când o mare parte din congregație este tranzitorie. Comunitățile eclectice din suburbii sau din centrele orașelor subminează afirmația conform căreia credința creștină transcende clasele sociale și cultura. Viziunea unei comunități caracterizate de împărtășire și grijă reciprocă este greu de implementat acolo unde relațiile nu durează ani de zile, ci poate doar câteva luni. Bisericile locale trebuie deci să învețe și să încurajeze membrii la a urmări o înrădăcinare a vieții într-un anumit loc. O sarcină la fel de dificilă a bisericii este aceea de a se implica în comunitățile locale care au un grad ridicat de mobilitate. Este foarte tentant să nu te sinchisești să cauți prietenia unei familii care este probabil să se mute în altă parte peste puțin timp. Este nevoie de strategii deliberate pentru împrietenirea cu familii care își păstrează locuința doar pe termen scurt, astfel încât să li se poată prezenta și lor Evanghelia.

Implicațiile pentru companii și guverne

Sectorul corporatist ar putea juca un rol important în reducerea nivelurilor de mobilitate. Departamentele de resurse umane și-ar pierde entuziasmul de a reloca angajații dacă ar înțelege pe deplin impactul indirect asupra familiei angajatului și impactul direct asupra productivității sale în muncă. Companiile ar putea de asemenea să facă un efort mai mare pentru a duce capitalul în zonele defavorizate, decât să aștepte ca forța de

muncă să se mute în zonele de creștere economică. Reducerea nivelurilor de relocare din partea companiilor va fi însă posibilă numai în condițiile în care se va dezvolta un nou consens social cu privire la beneficiile rădăcinilor puternice pentru persoană, familii și societate.

Există o varietate de opțiuni la nivelul guvernului. Ca angajator major, departamentele din cadrul guvernului pot acționa direct în vederea reducerii mobilității, de exemplu în sistemul de sănătate și în armată. În școli, guvernele pot introduce „educația familială” în programa școlară, care să includă discuții despre costurile relaționale apărute în cazul nivelurilor ridicate de mobilitate. Indirect, guvernul poate descuraja mobilitatea prin politica fiscală, politica imobiliară și printr-o politică regională puternică. De exemplu, pentru că există o mare mobilitate a locurilor de muncă datorată transferurilor de capital dinspre zonele defavorizate, transferuri efectuate de instituții financiare de la nivel național, economiștii au început să ceară înființarea unor bănci regionale, ca modalitate de împiedicare a scurgerii de fonduri de la periferii spre centru.¹⁴

Motivul pentru care guvernele nu reușesc să abordeze în mod real problema mobilității nu este legat de absența instrumentelor politice. Este mai degrabă eșecul de a aprecia adevăratele costuri economice și sociale ale mobilității, respectiv beneficiile personale și relaționale ale rădăcinilor. Sarcina creștinilor, care doresc să fie sare și lumină în societate, bazați pe învățătura biblică, trebuie să fie aceea de promovare a rădăcinilor în viața publică și în cea privată, indiferent cât de mult contravine această inițiativă etosului social predominant.

Dr. Michael Schluter CBE este fondator al Jubilee Centre, iar în prezent este Director Executiv al organizației Relationships Global, care leagă o serie de organizații ce urmăresc promovarea unei gândiri relaționale la nivel internațional – în principal în Singapore, Africa de Sud, Hong Kong, Australia și Statele Unite ale Americii. Michael Schluter deține un doctorat în economie agricolă de la Universitatea Cornell și a lucrat în Africa de Est în calitate de consultant pentru Banca Mondială și pentru International Food Policy Research Institute. La întoarcerea în Marea Britanie, el a inițiat Jubilee Centre în 1983 și a lansat Relationship Foundation în 1993. Este căsătorit cu Auriel și împreună au 3 copii și 12 nepoți. A participat, în calitate de co-autor, la mai multe cărți, dintre care amintim: *The R Factor* (1993), *The R Option* (2003), *Jubilee Manifesto* (2005) și *The Relational Manager* (2009).

Note

[1] Pentru un rezumat al acestei cercetări, vezi Helen Hayward, *The Impact of Mobility on Personal Relationships* (Jubilee Centre, Cambridge, 1992).

[2] Christopher J.H. Wright, *Living as the People of God* (IVP, 1983).

[3] Gary M. Burge, „Territorial Religion, Johannine Christology, and the Vineyard of John 15”, în J. Green și M. Turner (editori), *Jesus of Nazareth: Lord and Christ* (Eerdmans, 1994).

[4] Helen Hayward, *Christian Attitudes to the Ownership and Distribution of Land in Britain 1500-1930* (Jubilee Centre, Cambridge, 1992).

[5] Alan MacFarlane, *The Origins of English Individualism* (Basil Blackwell, Oxford, 1978).

[6] W. D. Davies, *The Territorial Dimension of Judaism* (University of California Press, Londra, 1982), p. 13.

[7] Kenneth Anderson, „Heartless World Revisited: Christopher Lasch’s Parting Polemic against the New Cross”, *Times Literary Supplement*, nr. 22, septembrie 1995, p. 3.

[8] Daniel Bell, „The Disunited States of America”, *Times Literary Supplement*, nr. 9, iunie 1995, p. 16.

[9] Central Statistical Office, Londra.

[10] Philippa J. Semper, *Weekly Long-Distance Commuting: Its Effect on Family and Community Life* (Jubilee Centre, Cambridge, 1989).

[11] Helen Hayward, *The Impact of Mobility on Personal Relationships* (Jubilee Centre, Cambridge, 1992), p. 53.

[12] Faith Elliot Robertson, „Mobility and the Family in Hospital Medicine“, *Health Trends*, vol. 13 (1981), p. 15-16.

[13] Alvin Toffler, *Future Shock* (Bodley Head, Londra, 1970).

[14] S. Dow, *Financial Markets and Regional Development* (Gower, Aldershot, 1990).

Articolele din seria *Cambridge Papers*
care vor fi publicate în 2013 de către
Centrul Areopagus din Timișoara,
cu sprijinul oferit de
European Christian Political Foundation:

Faith versus Prudence? Christians and Financial Security
(Paul Mills)

*Is Capitalism Morally Bankrupt? Five moral flaws and
their social consequences*
(Michael Schluter)

Relationism: Towards Christian Values in Public Life
(Michael Schluter)

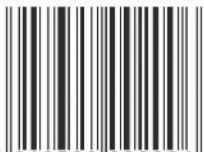
Roots: biblical norm or cultural anachronism?
(Michael Schluter)

Secularisation: is it inevitable?
(John Coffey)

The Great Financial Crisis: A biblical diagnosis
(Paul Mills)

Află mai mult pe:
www.excelsiorart.ro

ISBN 978-973-592-313-6

5 948398 002006

Centrul de Educație Creștină și Cultură Contemporană Areopagus
Calea Martirilor 104, Timișoara
www.areopagus.ro